

**COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЪРВО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО ИВАНОВ И ДРУГИ С/У БЪЛГАРИЯ

(Жалба №. 46336/99)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

24 ноември 2005

Решението става окончателно при наличие на обстоятелствата, упоменати в чл. 44, ал. 2 от Конвенцията. Същото може да е предмет на редакционен преглед.

По делото Иванов и други с/у България,

Европейският съд по правата на човека (Предишно първо отделение), заседаващо в състав:

Г-н К. Л. РОЗАКИС [C.L. ROZAKIS], *Председател*,

Г-н П. ЛОРЕНЗЕН [P. LORENZEN],

Г-жа Н. ВАЙИЧ [N. VALČ],

Г-жа С. БОТУШАРОВА [S. BOTOUSCHAROVA],

Г-н А. КОВЛЕР [A. KOVLER],

Г-жа Е. ЩАЙНЕР [E. STEINER],

Г-н К. ХАДЖИЕВ [K. HADJIEV], *съдии*,

и Г-н С. НИЛСЕН [S. NIELSEN], *Секретар на отделението*,

В разпоредително заседание, проведено на 3 ноември 2005,

Постанови настоящото решение на посочената по-горе дата:

ПРОИЗВОДСТВО

1. Делото е образувано по жалба (№ 46336/99) срещу Република България, подадена на 15 януари 1999 в Европейския съд по правата на човека на основание член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията"), от г-н Кирил Костадинов Иванов [Kiril Kostadinov Ivanov], г-н Владимир Иванов Коцелов [Vladimir Ivanov Kotzelov], г-н Димчо Димитров Христов [Dimcho Dimitrov Hristov] и г-н Ангел Георгиев Шаров [Angel Georgiev Sharov], български граждани, родени съответно през 1942, 1939, 1955 и 1934 и живущи в Благоевград ("жалбоподателите").

2. Жалбоподателите се представляват пред Съда от Й. Грозев [Y. Grozev] и г-жа В. Терзиева [V. Terzieva], адвокати от Софийската адвокатска колегия. Българското правителство ("Правителството") се представлява от неговия агент, г-ца М. Коцева [M. Kotzeva] от Министерство на правосъдието.

3. Жалбоподателите твърдят, че забраните на два митинга, които възнамерявали да организират в София на 10 август и 12 септември 1998, не са били наложени в съответствие със закона. Освен това жалбоподателите поддържат, че съдилищата неправилно са отказали да разгледат жалбата срещу втората забрана, с което са ги лишили от ефективно правно средство за защита в тази връзка.

4. Жалбата е разпределена на Първо отделение на Съда (член 52, алинея 1 от Правилника на Съда). В рамките на това отделение, в съответствие с член 26, алинея 1, е определен състав, който да разгледа делото (член 27, алинея 1 от Конвенцията).

5. С решение от 9 септември 2004, Съдът (Първо отделение) решава да разгледа възражението на Правителството за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита заедно с оплакването на

жалбоподателите относно забраната на митингите, и обявява жалбата за допустима.

6. Нито жалбоподателите, нито Правителството представят становища по същество.

7. На 1 ноември 2004 Съдът променя състава на своите отделения (член 25, алинея 1). Настоящото дело е разпределено на новообразуваното Първо отделение (член 52, алинея 1).

8. С писмо от 16 ноември 2004 представителят на жалбоподателите уведомява Съдът, че третият жалбоподател, г-н Димчо Димитров Христов, е починал на неупомената дата след подаване на жалбата. Съдът не е бил информиран за волята на някой от наследниците или близките роднини на г-н Христов да продължи делото от негово име.

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

9. Жалбоподателите се самоопределят като етнически македонци и са членове на Обединената македонска организация Илинден - ПИРИН ("ОМО Илинден – ПИРИН") [United Macedonian Organisation Ilinden – PIRIN ("UMO Ilinden – PIRIN")].

A. Предварителни бележки

10. Изглежда ОМО Илинден – ПИРИН има тесни връзки с Обединена македонска организация "Илинден", сдружение, основано в Югозападна България (в област, известна като Пирински край или географския район на Пиринска Македония), която ежегодно прави опити да организира възпоменателни събития на различни места в Пиринска Македония. В периода 1994-2003 тези събори, с малки изключения, са били системно забранявани от властите (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден" с/у България*, № 29221/95 и 29225/95, ЕКПЧ 2001-IX [*Stankov and the United Macedonian Organisation Ilinden v. Bulgaria*, nos. 29221/95 and 29225/95, ECHR 2001-IX] и *Обединена македонска организация "Илинден" и Иванов с/у България*, № 44079/98, 20 октомври 2005 [*The United Macedonian Organisation Ilinden and Ivanov v. Bulgaria*, no. 44079/98, 20 October 2005]). Освен това, през 1990-91 и отново през 1998-99, на сдружението е била отказана регистрация (*Вж. Обединена македонска организация "Илинден" и Иванов с/у България* (дек.), № 59491/00, 9 септември 2004).

11. На 29 февруари 2000 ОМО Илинден – ПИРИН, същевременно регистрирана като политическа партия, е била обявена за противоконституционна от Конституционния съд и в резултат на това разтурена (*Вж. Обединена македонска организация “Илинден” – ПИРИН и други с/у България, № 59489/00, 20 октомври 2005 [The United Macedonian Organisation Ilinden – PIRIN and Others v. Bulgaria, no. 59489/00, 20 October 2005]*).

Б. Планираният за 10 август 1998 митинг

12. На 3 август 1998 вторият жалбоподател, действащ от името на членовете и последователите на ОМО Илинден – ПИРИН, уведомил кмета на София за намерението за провеждане на митинг на 10 Август 1998 – годишнината от Букурещкия договор от 1913¹ – в обществената градина пред Народния театър. Приблизително сто души били очаквани да присъстват. Жалбоподателят уверил кмета, че по време на мероприятиято няма да има никакви смущения на реда.

13. Същия ден, 3 август 1998, кметът на София издал заповед, забраняваща митинга на основание член 12 (2) (2) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. Той счел, без да дава допълнителни обяснения, че събитието ще “създаде условия за нарушения на обществения ред”. Копие от заповедта било изпратено на полицейските органи в София за изпълнение.

14. Изглежда заповедта не е била обжалвана.

В. Планираният за 12 септември 1998 митинг

15. На 1 септември 1998 първият жалбоподател, действащ от името на членовете и последователите ОМО Илинден – ПИРИН, уведомил кмета на София за планиран митинг за 12 септември 1998 между 12 на обед и 2 следобед пред Народния театър. Той посочил, че мероприятиято ще е в памет на “деня на геноцида срещу македонците”. Очаквало се да вземат участие около сто и двадесет души. Жалбоподателят уверил кмета, че събитието ще бъде напълно мирно и няма да доведе до смущения на реда.

16. На следващия ден, 2 септември 1998, кметът издал заповед, забраняваща митинга на основание член 12 (2) (2) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. Заповедта посочвала, че събитието ще “създаде условия за нарушения на обществения ред” и не съдържала никакви други обяснения. Копие от заповедта било изпратено на полицейските органи в София за изпълнение.

1. Договор, сключен между България, Гърция, Черна гора, Румъния и Сърбия на 10 август 1913, който слага край на Втората балканска война (1913).

17. Същия ден първият жалбоподател подал жалба срещу заповедта пред Софийския районен съд. Той твърдял, че заповедта не била мотивирана и че липсвали основания планираният митинг да се приема като заплаха за обществения ред. Правото на органите на местната власт да забраняват обществени събития, без да уточняват причините за това, би обезсилило законните гаранции на свободата на събранията.

18. На 8 септември 1998 Софийският районен съд постановил в закрито заседание, че не е компетентен да разгледа жалбата. Той приел, че заповедта на кмета е трябвало най-напред да се обжалва пред Изпълнителния комитет на Народния съвет съгласно член 12 (4) Закона за събранията, митингите и манифестациите. Заинтересованото лице е могло да обжалва по съдебен ред само след отхвърляне на жалбата му от административния орган. Ето защо съдът прекратил съдебното производство и изпратил жалбата на Изпълнителния комитет на Народния съвет. Определението изглежда не е било съобщено на първия жалбоподател.

19. Тъй като на 12 септември 1998 кметската забрана не е била отменена, жалбоподателите уведомили членовете и последователите на ОМО Илинден – ПИРИН, че митингът няма да се състои.

20. На 17 септември 1998 първият жалбоподател, който междувременно узнал за определението на Софийския районен съд от 8 септември 1998 (*Вж.* абзац 18 по-горе), обжалвал същото пред Софийския градски съд. Той твърдял, че съдът неправилно е препратил жалбата на Изпълнителния комитет на Народния съвет. Този орган бил посочен в Закона за събранията, митингите и манифестациите, влязъл в сила преди Конституцията от 1991, която уреждала по различен начин структурата на общинските органи. С приемането на Конституцията от 1991 изпълнителният комитет, който бил изпълнителният орган в структурата на местното самоуправление, престанал да съществува. Неправилно се поддържало, че общинският съвет – общински законодателен орган – е правопреемник на изпълнителния комитет и като такъв компетентен да разглежда жалбите срещу заповеди на кмета. Освен това общинският съвет заседавал през продължителни интервали от време, поради което не би могъл да разгледа своевременно жалбата относно планирания митинг.

21. Софийският градски съд отхвърлил жалбата с решение от 19 март 2002. Той приел, че съгласно член 12 (4) от Закона за събранията, митингите и манифестациите, организаторът на митинг има право да обжалва забраната на кмета пред общинския съвет, който следвало да се произнесе по жалбата в срок от двадесет и четири часа. Само ако общинският съвет отхвърли жалбата спорът може да бъде отнесен до съда. Съгласно член 35 (2) от Закона за административното производство, административните актове могат да се обжалват пред съда само след като е изчерпана възможността или е изтекъл срокът за

обжалване по административен ред. В настоящия случай не е била подадена административна жалба, докато жалбата пред Софийския районен съд е била подадена на 2 септември 1998, тоест преди изтичане на срока от двадесет и четири часа, предвиден в член 12 (4) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. По-нататък Съдът намерил за несъстоятелен аргумента, че общинският съвет се свиквал на дълги интервали от време и поради това не бил в състояние да разгледа своевременно жалбата, тъй като, от една страна, неудачната правна норма също била задължителна, а от друга, липсата на произнасяне по жалбата от страна на административния орган в срок от двадесет и четири часа означавало, че планираното събитие би могло да се състои съгласно член 12 (5) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. Освен това, не би могло да се твърди, че общинският съвет не бил оправомощен да разгледа жалбата срещу кметската забрана, тъй като по силата на член 21 (2) от Закона за местното самоуправление и местната администрация той е компетентен да се произнася по всички въпроси от местно значение.

22. Първият жалбоподател подал жалба до Върховния касационен съд, излагайки отново аргументите си.

23. Върховният касационен съд отхвърлил жалбата с окончателно решение от 11 март 2003. Той намерил за правилно становището на Софийския градски съд по случая, макар да не подкрепял изложените от този съд мотиви. Към момента на постановяване на решението на Софийски градски съд – повече от три години и половина след датата на планираното мероприятие – първият жалбоподател вече бил загубил всякакъв интерес от обжалването на забраната. Нещо повече, такъв интерес е липсвал дори към момента на подаване на жалбата срещу определението на Софийския районен съд.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

24. Приложимите разпоредби от Конституцията от 1991 гласят следното:

Член 43

“1. Гражданите имат право да се събират мирно и без оръжие на събрания и манифестации.

2. Редът за организиране и провеждане на събрания и манифестации се определя със закон.

3. За събрания на закрито не се изисква разрешение.”

Член 44, алинея 2

“Забраняват се организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията, към разпадане на

расова, национална, етническа или религиозна вражда, към нарушаване на правата и свободите на гражданите, както и организации, които създават тайни или военизирани структури, или се стремят да постигнат целите си чрез насилие.”

25. Законите изисквания за организиране на събрания са предвидени в Закона за събранията, митингите и манифестациите от 1990 („Meetings and Marches Act“). Неговите приложения в случая разпоредби са следните:

Член 2

“Събрания, митинги и манифестации могат да се организират и провеждат от граждани, от сдружения, от политически и други обществени организации.”

Член 8 (1)

“За свикване на събрание или на митинг на открито организаторите най-малко 48 часа преди началото му писмено уведомяват общинския народен съвет или кметството, на чиято територия ще се проведе, като посочват организатора, целта, мястото и времето на събранието или митинга.”

26. Забраните на събранията също са предвидени в Закона за събранията, митингите и манифестациите:

Член 12

“1. Когато времето и мястото на събранието, на митинга или пътят на движението на манифестацията създават условия за нарушаване на обществения ред или безопасността на движението, председателят на изпълнителния комитет на общинския народен съвет, съответно кметът, предлага промяната им.

2. Председателят на изпълнителния комитет на общинския народен съвет или кметът може да забрани провеждането на събранието, митинга или манифестацията, когато има несъмнени данни, че:

1. са насочени към насилствено изменение на конституционно установения обществен и държавен строй или срещу териториалната цялост на страната;

2. застрашават обществения ред в съответното населено място;

...

4. нарушават правата и свободите на другите граждани.

3. Забраната се налага с мотивиран писмен акт в срок от 24 часа от уведомяването.

4. Организаторът на събранието, митинга или манифестацията може да обжалва забраната по предходната алинея пред изпълнителния комитет на общинския народен съвет, който се произнася в срок от 24 часа.

5. Когато органът по предходната алинея не се произнесе в определения срок, събранието, митингът или манифестацията може да се проведат.

6. Когато жалбата се остави без уважение, спорът се отнася пред съответния районен съд, който се произнася в петдневен срок. Решението на съда е окончателно.”

27. Законът за събранията, митингите и манифестациите е влязъл в сила през 1990 при действието на Конституцията от 1971. Съгласно Конституцията от 1971 органите на местната изпълнителна власт са били изпълнителните комитети на районните народни съвети. Кметовете, посочени в някои от разпоредбите на Закона за събранията, митингите и манифестациите, са били представители на изпълнителния комитет, действащ в селата и градовете под юрисдикцията на съответния народен съвет.

28. Конституцията от 1991 премахнала изпълнителните комитети и установила длъжността на кмета, избран с пряко всеобщо гласуване, като “органът на изпълнителната власт в общината” (член 139, алинея 1).

29. Общите правила за обжалване по административен и съдебен ред на административни актове се съдържат в Закона за административното производство от 1979 („Administrative Procedure Act “). Член 19 (1) от този закон предвижда, че административните актове могат да се обжалват по административен ред пред по-горестоящия административен орган. Компетентен да разгледа жалбата е непосредствено по-горестоящият административен орган, на който е подчинен органът, издал обжалвания акт (член 27 (1)). Актовете на кметовете могат да се обжалват пред областния управител (член 27 (3)). Административните актове могат също така да се обжалват пред компетентните съдилища (член 33 (1)). Жалба може да се подаде, след като е изчерпана възможността или е изтекъл срокът за обжалване по административен ред (член 35 (2)).

30. Член 21 (1) от Закона за местното самоуправление и местната администрация от 1991 („Local Self-Government and Local Administration Act“) съдържа списък с правомощията на общинския съвет. Няма отбелязване на правомощие за разглеждане на жалби срещу актове на кмета. Член 21 (2) предвижда, че общинският съвет има обща компетентност да решава и други въпроси от местно значение, които не са от изключителната компетентност на други органи.

ПРАВОТО

I. ПРЕДВАРИТЕЛНИ ВЪПРОСИ

31. В писмо с дата 16 ноември 2004 представителят на жалбоподателите уведомил Съда, че третият жалбоподател, г-н Димчо Димитров Христов, е починал на неупомената дата след подаване на жалбата. Съдът не е бил уведомен за волята на някой от наследниците или близките роднини на г-н Христов да продължи производството от негово име (*Вж.* абзац 8 по-горе).

32. С оглед горното, Съдът счита, в съответствие с член 37, алинея 1 (с) от Конвенцията, че по-нататъшното разглеждане на жалбата досежно г-н Христов е неоправдано (*Вж. Озгюр Гюндем с/у Турция, № 23144/93, абзац 34 и 36, ЕКПЧ 2000-III [Özgür Gündem v. Turkey, no. 23144/93, §§ 34 and 36, ECHR 2000-III]*). Ето защо в тази си част делото следва да бъде заличено от списъка на делата.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 11 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

33. Жалбоподателите се оплакват на основание член 11 от Конвенцията, че двете забрани на мирните митинги, които са възнамерявали да организират, са били наложени в нарушение на изискванията на вътрешното право и не са били необходими в едно демократично общество.

34. В приложимата си част член 11 гласи следното:

“1. Всеки има право на свобода на мирни събрания ...

2. Упражняването на тези права не подлежи на никакви други ограничения освен на тези, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защитата на здравето и морала или на правата и свободите на другите ...”

A. Възражението на Правителството, че не са изчерпани вътрешноправните средства за защита

1. Становищата на страните

35. В становището си относно допустимостта и основателността на жалбата, Правителството е направило възражение, че жалбоподателите не са изчерпили вътрешноправните средства за защита.

36. На първо място то твърди, че жалбоподателите са могли да обжалват по административен ред двете кметски забрани пред общинския съвет. Съгласно член 12 (5) от Закона за събранията, митингите и манифестациите, в такъв случай мероприятията остават

забранени само ако съветът потвърди забраните в срок от двадесет и четири часа след подаване на жалбите.

37. На второ Правителството твърди липса на данни, че жалбоподателите са подали жалба срещу първата забрана пред Софийския районен съд.

38. Жалбоподателите поддържат, че нито предполагаемото обжалване пред общинския съвет, нито обжалването пред Софийския районен съд биха могли да се считат за достъпни и ефективни правни средства за защита. Те твърдят, че правното средство за защита срещу забраната за провеждане на определено обществено мероприятие – при което времето е от основно значение – трябва да съответства и на другите изисквания на член 35, алинея 1 от Конвенцията, да бъде бързо и да доведе до решение преди датата на планираното събитие. Нито едно от предложените от Правителството правни средства за защита не изпълнява тези изисквания.

39. Относно възможността за обжалване по административен ред пред общинския съвет, жалбоподателите на първо място посочват, че вътрешното законодателство не предвиждало изрично такава процедура. Член 12 от Закона за събранията, митингите и манифестациите препращал към несъществуващ орган - Изпълнителния комитет на Народния съвет. Липсвали правни основания, въз основа на които да се заключи, че този орган е заменен от общинския съвет. На второ място, такова тълкуване на член 12 от Закона за събранията, митингите и манифестациите било нелогично, тъй като тази разпоредба предвиждала, че жалбата следва да се разгледа в срок от двадесет и четири часа, докато общинският съвет заседавал веднъж или два пъти месечно. На трето място, Правителството не било представило нито едно решение на общинския съвет, постановено по жалба срещу забрана на кмет за провеждане на обществено мероприятие. На четвърто място, обстоятелствата по случая сочели, че жалбата до общинския съвет е щяла да бъде безсмислена, тъй като последният така и не се произнесъл по жалбата, изпратена от Софийския районен съд на Изпълнителния комитет на Народния съвет. На последно място, жалбоподателите поддържали, че Столичният общински съвет не би могъл своевременно да разгледа жалба, тъй като през август 1998 не е провеждал заседание, а след това е заседавал единствено на 17 септември 1998, докато събитията били определени за 10 Август и 12 септември 1998, а забранени съответно на 3 август и 1 септември 1998.

40. По-нататък жалбоподателите твърдят, че първата забрана не е била обжалвана пред Софийския районен съд, но изтъкват, че когато са подали жалба срещу втората забрана, Софийският районен съд не я е разгледал, а вместо това я изпратил на Изпълнителния комитет на Народния съвет. Тълкуването на член 12 от Закона за събранията,

митингите и манифестациите, дадено от Софийския районен съд, не е било единствено възможното, видно от фактите по делото *Станков и Обединена македонска организация "Илинден" с/у България* (№ 29221/95 и 29225/95, абзац 24 и 25, ЕКПЧ 2001-IX). По това дело, друг районен съд е разгледал идентична жалба, без да я препраща на Изпълнителния комитет на Народния съвет. В настоящия случай Софийският районен съд не е изпратил жалбата до общинския съвет, а до Изпълнителния комитет на Народния съвет, орган, който престанал да съществува през 1991. Едва Софийският градски съд е изяснил, че този орган вече не съществува и че функциите му във връзка с разглеждането на жалби срещу кметски забрани на обществени събития са били поети от общинския съвет. Според жалбоподателите това становище на съдилищата е послужило като извинение да не разгледат жалбата по същество и по този начин да ги лишат от ефективно правно средство за защита. Жалбоподателите заключават, че с оглед тълкуването на съдилищата в София на член 12 от Закона за събранията, митингите и манифестациите, жалбата срещу първата забрана е щяла да бъде безуспешна.

2. Преценката на Съда

41. В решението си относно допустимостта по настоящото дело Съдът установява, че въпросът за изчерпването на вътрешноправните средства за защита, във връзка с оплакването по член 11 от Конвенцията относно забраните на митингите, е тясно свързан с основателността на оплакването по член 13 от Конвенцията за липса на ефективни правни средства за защита в тази връзка. Ето защо, Съдът решава да разгледа възражението на Правителството сега, преценявайки основателността на оплакванията (*Вж.* абзац 5 по-горе).

42. Като начало Съдът отбелязва особения контекст на фактите по делото (*Вж.* абзаци 10 и 11 по-горе). Настоящото производство е едно от няколкото дела, имащи за предмет намесата на властите във връзка с мероприятия, организирани от лица, самоопределящи се като етнически македонци.

43. По първото от тези дела – *Станков и Обединена македонска организация "Илинден" с/у България* – след като подробно е прегледал множеството кметски забрани за провеждане на обществени мероприятия на Обединена македонска организация "Илинден" (*Вж.* абзац 10 по-горе), Съдът е установил, че "държавните органи са възприели практиката да налагат твърде общи забрани по отношение на събранията на "Илинден" (*Вж. Стаков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 109). Освен това Съдът е установил, че във всички случаи компетентните съдилища са отхвърлили жалбите на "Илинден" срещу забраните с колебливи мотиви (пак там, абзац 19, 21, 23 и 25).

44. По второто дело – *Обединена македонска организация “Илинден” и Иванов с/у България* – Съдът също така е установил съществуването на ясно изразена тенденция за отхвърляне, на различни основания, на молбите за съдебен преглед на кметските забрани върху организирания от “Илинден” събрания (*Вж. Обединена македонска организация “Илинден” и Иванов с/у България* (дек.), № 44079/98, 9 септември 2004). В действителност, на основата на тази констатация, Съдът е заключил, че жалбите до съответните районни съдилища в различни градове в Пиринска Македония не представляват, предвид особените обстоятелства, “правно средство за защита, предлагащо приемливи изгледи за успех” (пак там).

45. Имайки предвид специфичните обстоятелства на настоящия случай, Съдът установява следното.

46. Относно първия пункт от възражението на Правителството (*Вж. абзац 36 по-горе*), Съдът отбелязва, че по същество подобен аргумент е бил преценен като несъстоятелен по делото *Станков и Обединена македонска организация “Илинден”* (цитирано по-горе, решение на Комисията от 29 юни 1998, недокладвано). Там бившата Комисията е приела:

“Доколкото Правителството се позовава на член 12 (4) от Закона за събранията, митингите и манифестациите, който предвижда обжалване пред Изпълнителния комитет на Народния съвет, Комисията подчертава, че такъв държавен орган не съществува в България след 1991. Първоначално Правителството твърди, че след премахването на изпълнителните съвети, правомощието за разглеждане на такива жалби преминава върху местните общински съвети. Комисията обаче намира, че съгласно приложимото законодателство общинските съвети не могат да бъдат определени като органи, упражняващи съдебни функции и не са компетентни да разглеждат такъв род жалби. Правителството не е представило примери, които да доведат до различно заключение.”

47. Фактите по настоящото дело не разкриват съществена разлика. Противно на твърдението на Правителството, вътрешното законодателство по никакъв начин не дава основание да се приеме, че след 1991 правомощията на Изпълнителния комитет на Народния съвет са били прехвърлени на общинския съвет или че последният е упълномощен да разглежда жалби срещу заповеди на кмета (*Вж. абзаци 27-30 по-горе*).

48. По-специално, правото да се произнася по други въпроси от местно значение, предоставено съгласно член 21 (2) от Закона за местното самоуправление и местната администрация от 1991 (*Вж. абзац 30 по-горе*), е твърде общо, за да се тълкува като упълномощаващо общинския съвет да разглежда жалби срещу заповеди на кметове. Освен това, съгласно член 27 (1) от Закона за административното производство от 1979, компетентен да разгледа жалбата е непосредствено по-горестоящият административен орган, на

който е подчинен органът, издал обжалвания акт (*Вж.* абзац 29 по-горе), докато според българското право общинският съвет не е непосредствено висшестоящият орган по отношение на кмета.

49. Точно обратното, изглежда с Конституцията от 1991 изпълнителният комитет на народния съвет е заместен от самия кмет (*Вж.* абзац 28 по-горе). Ето защо, жалбоподателите не могат да бъдат упреквани за това, че не са обжалвали пред несъществуващ орган. Препращайки подадената до него жалба, Софийският районен съд не е посочил, че я изпраща на общинския съвет (*Вж.* абзац 18 по-горе). Едва Софийският градски съд, три години и половина по-късно, приел, че общинският съвет е правоприемник на Изпълнителния комитет на Народния съвет (*Вж.* абзац 20 по-горе). Върховният касационен съд се разграничил от това виждане (*Вж.* абзац 23 по-горе). Във всеки случай изглежда, че въпреки препращането, Столичният общински съвет така и не се произнесъл по жалбата. По делото липсват данни, от които да се предположи, че той би действал по различен начин и разгледал подадена пряко до него жалба.

50. Относно втория пункт от възражението на Правителството (*Вж.* абзац 37 по-горе), Съдът отбелязва, че в действителност жалбоподателите са обжалвали пред Софийския районен съд единствено втората забрана (*Вж.* абзац 14 по-горе). Той намира също така обаче, че тази жалба, подадена по-малко от месец след първата забрана, не е била разгледана от Софийския районен съд, а вместо това е била препратена на несъществуващ орган - Изпълнителния комитет на Народния съвет - и по този начин е останала неразгледана (*Вж.* абзац 18 по-горе). Последващите жалби срещу това препращане също били безрезултатни. Освен това отнели необичайно много време (*Вж.* абзаци 20-23 по-горе). Вярно е, че в подобни ситуации други районни съдилища са разглеждали жалби срещу кметски забрани (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, абзац 23 и 30). Въпреки това, предвид обстоятелството, че Софийският районен съд отказал да разгледа идентична жалба едва месец по-късно, през септември 1998, от нищо не личи, че такова производство би било ефективно месец по-рано.

51. Ето защо, оплакването във връзка с двете забрани не може да се обяви за недопустимо поради неизчерпване на вътрешноправните средства за защита.

Б. Основателността на оплакването

1. Становищата на страните

52. Правителството твърди, че ограниченията на свободата на жалбоподателите на мирни събрания са били обосновани.

53. На първо място, доколкото органът, на който Софийският районен съд препратил жалбата срещу втората забрана – общинският съвет – не се е произнесъл своевременно, жалбоподателите са могли да проведат планирано за 12 септември 1998 мероприятие съгласно член 12 (5) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. Това е било потвърдено от Софийския градски съд с решението от 19 март 2002.

54. Освен това Правителството твърди, че забраните са били предвидени в закона, а именно в член 12 (2) (2) от Закона за събранията, митингите и манифестациите. Също така, с мерките, предмет на оплакването, се преследвали редица законни цели: защита на националната сигурност и обществена безопасност, обезпечаване на обществения ред в местната общност, закрила на правата и свободите на другите и предотвратяване на безредици и престъпленията. Освен това те били необходими в едно демократично общество, тъй като действията на държавните органи не са били произволни и последните са действали в съответствие със законодателството на страната и са изпълнили положителните си задължения за гарантиране на правата на гражданите съгласно член 11 от Конвенцията. Позицията се на делото *Густавсон с/у Швеция* (решение от 25 април 1996, *Доклади на решения* 1996-II, стр. 652-53, абзац 45 [*Gustafsson v. Sweden* (judgment of 25 April 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-II, pp. 652-53, § 45]), Правителството твърди, че Договарящите държави разполагат с свобода за преценка при избора на средства за постигане на определена законна цел.

55. Жалбоподателите твърдят наличие на несъмнени посегателства върху свободата им на мирни събрания във връзка с двете мероприятия, които са възнамерявали да организират. Не те са обжалвали пред Общинския съвет, а Софийският районен съд бил този, който препратил жалбата на несъществуващ орган – Изпълнителния комитет на Народния съвет. Ето защо едва ли е било изненада, че този орган не се произнесъл по жалбата. Би било нереалистично да се заключи, че при тези обстоятелства втората забрана е престанала да поражда правни последици. Нито жалбоподателите, нито полицията, получила стриктни указания да попречи на жалбоподателите да проведат мероприятиято, били уведомени своевременно за препращането на жалбата.

56. По-нататък жалбоподателите твърдят, че забраните на планираните митинги не са били обосновани и поради това са били произволни и непредвидени в закона. Освен това липсата на мотиви направила невъзможна преценката на пропорционалността на тези мерки. Във всеки случай, според жалбоподателите забраните не са били основани на относими и достатъчни съображения.

2. Преценката на Съда

(а) Приложимост на член 11

57. Правителството не твърди, че организаторите и участниците в планираните мероприятия от ОМО Илинден – ПИРИН са имали насилнически намерения. Съдът не вижда причина да поддържа противното. Поради това член 11 е приложим (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 76-78).

(б) Имало ли е намеса

58. Правителството не оспорва факта, че първият планиран от ОМО Илинден – ПИРИН митинг действително е бил забранен от властите и че тази забрана представлявала посегателство върху свободата на жалбоподателите на мирни събрания. Съдът не вижда основания за различно заключение.

59. По отношение на втория митинг, Съдът отбелязва, че според Конституцията от 1971 Изпълнителният комитет на Народния съвет е бил изпълнителен орган в рамките на общината (*Вж. абзац 27 по-горе*). Както бе посочено по-горе, през 1991 той е заместен от кмета, а не от общинския съвет (*Вж. абзаци 28 и 49 по-горе*). Ето защо липсата на произнасяне от страна на несъществуващ орган по жалбата на жалбоподателите е напълно естествена, а, противно на твърдението на Правителството, общинският съвет очевидно не е бил длъжен да разгледа жалбата. При тези обстоятелства трудно може да се заключи, че в действителност забраната е престанала да поражда правни последици поради липсата на произнасяне от страна на общинския съвет.

60. Ето защо може да се направи извода, че властите са накърнили свободата на жалбоподателите на събирания във връзка с двете събития.

61. Поради това Съдът трябва да провери дали намесата е била предвидена в закона и необходима в едно демократично общество за постигането на законна цел, каквото е изискването на алинея 2 на член 11.

(в) Обосноваване на намесата

62. Относно законосъобразността на намесата, Съдът отбелязва, че макар да не е изложил подробни мотиви за налагане на забраните, кметът все пак се е позовал на евентуална заплаха за обществения ред, която съгласно вътрешното право може да обоснове намеса в правото на мирни събрания (*Вж. абзаци 13, 16 и 26 по-горе*). Освен това, забраните са били наложени в съответствие с производството,

предвидено в Закона за събранията, митингите и манифестациите. Поради това би могло да се приеме, че те са били предвидени в закона (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 81 и 82). Доколкото жалбоподателите оспорват логичността на извода на властите, че е съществувала опасност за обществения ред, този въпрос следва да бъде разгледан в контекста на въпроса дали намесата по отношение на свободата на жалбоподателите на мирни събрания е имала или не законна цел и дали е била необходима в едно демократично общество (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 82 *in fine*).

63. Що се отнася до законна цел на намесата и нейната необходимост в едно демократично общество, Съдът трябва внимателно да прецени изтъкнатите от националните органи съображения. В тази връзка, той отбелязва, че и двете кметски забрани единствено споменават евентуална заплаха за обществения ред, без да посочват основания за този извод или да излагат допълнителни подробности (*Вж. абзаци 13 и 16 по-горе*). Поради това, дори да се приеме, че преследваните законни цели са били обществената безопасност и предотвратяването на смущения на обществения ред, трудно може да се заключи, че държавните органи са изложили относими и достатъчни причини, обосноваващи забраните на събранията и подкрепящи заключението им за наличие на опасност за обществения ред, и следователно че забраните са били необходими в едно демократично общество. Нужно е също така да се отбележи, че в становището си Правителството не е изтъкнало никакви особени причини, за да оправдае забраните, а единствено е посочило, че държавните органи са действали в съответствие с националното законодателство и че техните действия не са били произволни (*Вж. абзац 54 по-горе*).

64. Дори властите с основание да са подозирали, че определени ръководители на ОМО Илинден – ПИРИН (която впоследствие е била обявена за противоконституционна – *Вж. абзац 11 по-горе*) или малки групи от нейни последователи са споделяли отцепнически възгледи и в политически план са целели обявяването на автономия на областта Пиринска Македония или дори отделянето ѝ от България, и следователно са могли да очакват издигането на сепаратистки послания от някои участници по време на планираните митинги, такава вероятност не би могла *сама по себе си* да обоснове тяхната забрана (*Вж. Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 96).

65. Ето защо е налице нарушение на член 11 от Конвенцията.

III. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

66. Жалбоподателите се оплакват на основание член 13 от Конвенцията, че съдилищата са отказали да разгледат по същество жалбата срещу втората забрана.

67. Член 13 гласи следното:

“Всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти.”

A. Становищата на страните

68. Правителството твърди, че член 12 от Закона за събранията, митингите и манифестациите съдържа достатъчни механизми за защита срещу забраните на кметовете на обществени мероприятия. Той предвижда възможност за обжалване по административен ред и след това съдебен преглед от компетентния районен съд. Правителството твърди, че този закон не е напълно съгласуван с промените в структурата на местните органи на самоуправление, въведени след приемането на Конституцията от 1991, но поддържа, че като цяло е демократичен закон, предоставящ ефективни гаранции срещу намеса в правото на мирни събрания, и че при прилагането му държавните органи отчитат всички текущи законодателни промени.

69. Жалбоподателите поддържат, че не са разполагали с ефективни правни средства за защита във връзка с оплакването си по член 11.

B. Преценката на Съда

70. Съдът напомня, че член 13 гарантира достъпността на национално равнище на правно средство за защита във връзка с оплаквания, които биха могли да се считат за защитими по смисъла на Конвенцията. Такова правно средство трябва да позволява на компетентния вътрешен орган да разгледа по същество съответното оплакване на основание Конвенцията и да предостави подходящо удовлетворение, въпреки че Договарящите държави разполагат с известна свобода във връзка с начина на изпълнение на тези си задължения. Предвиденото в член 13 правно средство за защита трябва да е ефективно както от правна, така и от практическа гледна точка, по-специално в смисъл, че упражняването му не трябва необосновано да се препятства от действията или бездействията на органите на държавата-ответник (*Вж. Хасан и Чауш с/у България* [ГО], № 30985/96, абзац 96, ЕКПЧ 2000-XI [*Hasan and Chaush v. Bulgaria* [GC], no. 30985/96, § 96, ECHR 2000-XI]).

71. В настоящия случай Съдът е установил, че правата на жалбоподателите съгласно член 11 са били нарушени (*Вж.* абзац 65 по-горе). Ето защо, те са имали защитима претенция по смисъла на практиката на Съда и поради това е следвало да разполагат с правно средство за защита, отговарящо на изискванията на член 13.

72. Както бе отбелязано по-горе, вътрешното законодателство не съдържа разпоредби, които да предвиждат обжалване на кметските забрани пред общинския съвет (*Вж.* абзаци 47-49 по-горе). Предвидената в член 12 (4) от Закона за събранията, митингите и манифестациите възможност за обжалване пред несъществуващ орган, а именно Изпълнителния комитет на Народния съвет (*Вж.* абзац 26 по-горе), също не представлява ефективно правно средство за защита.

73. Предвиденото в член 12 (6) от Закона за събранията, митингите и манифестациите правно средство за защита: възможността забраната на кмета да се обжалва по съдебен ред пред компетентния районен съд (*Вж.* абзац 26 по-горе) би могло по принцип да действа ефективно. В настоящия случай обаче то се е оказало неефективно вследствие становищата на Софийския районен съд и Софийския градски съд, че съдебните органи са компетентни да се произнесат по жалба срещу кметска забрана само след отхвърлянето ѝ от Изпълнителния комитет на Народния съвет (*Вж.* абзаци 18 и 21 по-горе). Вярно е, че Върховният касационен съд в крайна сметка е посочил, че не споделя това виждане, но независимо от това е отхвърлил жалбата срещу решението на Софийски градски съд с аргумента поради липса на правен интерес (*Вж.* абзац 23 по-горе).

74. Освен това, решението на Върховния касационен съд е било постановено приблизително четири години и половина след датата на планираното мероприятие (*Вж.* абзаци 19-23 по-горе). Изправен пред сходна ситуация, по делото *Станков и Обединена македонска организация "Илинден"* (цитирано по-горе, решение на Комисията от 29 юни 1998, недокладвано) бившата Комисията е приела "за безспорно, че ако жалбоподателите са обжалвали отказа на районния съд да разгледа жалбата срещу кметската забрана, производството е щяло да трае най-малко няколко месеца, а евентуалният благоприятен изход - много време след датата на планирано събрание или манифестация". Освен това, имайки предвид, че времето за провеждане на митингите е било от съществено значение за техните организатори и участници (*Вж.* абзаци 12 и 15 по-горе, а също така *Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, абзац 109) и че организаторите своевременно са уведомили компетентните органи, Съдът счита, че предвид обстоятелствата, понятието ефективно средство за защита предполага възможност да се получи произнасяне преди времето на планираните събития (*Вж.*, *mutatis mutandis*, *Сис с/у Франция*, № 51346/99, абзац 32, 9 април 2002

[*Cisse v. France*, no. 51346/99, § 32, 9 April 2002]). Подобни съображения личат и от текста на член 12 (3), (4) и (6) от Закона за събранията, митингите и манифестациите, който определя много кратки срокове за вземането на решение дали да се забрани определено събитие, както и за произнасяне по жалби срещу такива забрани (*Вж.* абзац 26 по-горе). Това обаче не се е случило в настоящия случай.

75. Изглежда други правни средства за защита не са били на достъпни. По-специално, макар член 27 (3) от Закона за административното производство от 1979 да предвижда обжалваемост на актовете на кметовете пред областните управители (*Вж.* абзац 29 по-горе), в становището си Правителството не се е позовало на тази разпоредба и не е посочило примери за нейното ефективно прилагане във връзка със забраните на обществени мероприятия (*Вж., mutatis mutandis*, *Станков и Обединена македонска организация "Илинден"*, цитирано по-горе, решение на Комисията от 29 юни 1998, недокладвано).

76. Следователно е налице нарушение на член 13 от Конвенцията.

IV. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 14 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

77. Жалбоподателите поддържат, че подходът на властите в настоящия случай е бил повлиян от самоопределянето им като етнически македонци. Те се позовават на член 14 от Конвенцията, който гласи следното:

Член 14

“Упражняването на правата и свободите, предвидени в тази конвенция, следва да бъде осигурено без всякаква дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, език, религия, политически и други убеждения, национален или социален произход, принадлежност към национално малцинство, имущество, рождение или друг някакъв признак.”

78. Съдът отбелязва, че това оплакване се отнася до обстоятелствата във връзка с членове 11 и 13. Имайки предвид заключенията в абзаци 65 и 76 по-горе, той не счита за необходимо да се произнася по него (*Вж. Сидиропулос и други с/у Гърция*, решение от 10 юли 1998, *Доклади* 1998-IV, стр. 1619, абзац 52 [*Sidiropoulos and Others v. Greece*, judgment of 10 July 1998, *Reports* 1998-IV, p. 1619, § 52]).

V. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

79. Член 41 от Конвенцията гласи следното:

“Ако съдът установи, че е имало нарушение на конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

80. Всеки от останалите трима жалбоподатели (*Вж.* абзаци 8, 31 и 32 по-горе) претендира по 4 000 евро (EUR) като обезщетение за неимуществените вреди, претърпени във връзка с установените в настоящото дело нарушения. Те твърдят, че макар да не са имали непосредствено въздействие върху ежедневния им живот, доказаните в настоящия случай нарушения все пак изискват присъждане на по-голямо обезщетение за неимуществени вреди, тъй като са показателни за общото отношение на българските власти към българските граждани, самоопределящи се като етнически македонци, както е доказано в някои други дела пред Съда.

81. Правителството не изразява становище.

82. Съдът приема, че жалбоподателите са претърпели неимуществени вреди в резултат от нарушаване на правото им на свобода на мирни събрания и липсата на ефективни правни средства за защита в тази връзка. Той счита обаче, че установяването на нарушения на членове 11 и 13 от Конвенцията е достатъчно удовлетворение.

B. Съдебни разноски

83. Жалбоподателите претендират 3 000 евро съдебни разноски, представляващи адвокатски възнаграждения в размер на 600 евро за националните производства и 2 400 евро за процесуалното представителство пред Съда.

84. Правителството не изразява становище.

85. Имайки предвид всички релевантни фактори, Съдът присъжда общо на всички жалбоподателите сума в размер на 2 000 евро, заедно с евентуалните данъци и такси върху тази сума.

В. Лихва за забава

86. Съдът счита за уместно лихвата за забава да се изчислява на основата на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СЪДЪТ

1. *Решава* единодушно да прекрати производството по отношение на г-н Димчо Димитров Христов;
2. *Отхвърля* единодушно възражението на Правителството, че не са изчерпани вътрешноправните средства за защита;
3. *Прима* с пет срещу два гласа, че е налице нарушение на член 11 от Конвенцията;
4. *Приема* единодушно, че е налице нарушение на член 13 от Конвенцията;
5. *Приема* единодушно, че не е необходимо да се произнася относно твърдението за нарушение на член 14 от Конвенцията;
6. *Приема* единодушно, че установяването на нарушенията представлява само по себе си достатъчно справедливо удовлетворение във връзка с претърпените от жалбоподателите неимуществени вреди;
7. *Приема* единодушно
 - (а) че държавата-ответник следва да заплати на жалбоподателите, в срок от три месеца от влизането в сила на решението съгласно член 44, алинея 2 от Конвенцията, 2 000 EUR (две хиляди евро) съдебни разноски, като легова равностойност по курса, приложим в деня на плащането, както и евентуалните данъци и такси върху тази сума;
 - (б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочената сума в размер на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка през срока на неизпълнение, увеличена с три пункта;
8. *Отхвърля* единодушно остатъка от претенцията на жалбоподателите за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 24 ноември 2005, в съответствие с член 77, алинеи 2 и 3 от Правилника на Съда.

Сорен НИЛСЕН
Секретар

Христос РОЗАКИС
Председател

В съответствие с член 45, алинея 2 от Конвенцията и член 74, алинея 2 от Правилника на Съда, към настоящото решение е приложено частичното съвпадащо и частичното несъвпадащо мнение на г-жа Ботушарова, подкрепено от г-н Хаджиев.

К.Л.Р.
С.Н.

ЧАСТИЧНО СЪВПАДАЩО И ЧАСТИЧНО ОСОБЕНО МНЕНИЕ НА СЪДИЯ БОТУШАРОВА, ПОДКРЕПЕНО ОТ СЪДИЯ ХАДЖИЕВ

Съгласна съм с констатацията на колегите си за наличие в настоящия случай на отделно нарушение на член 13 от Конвенцията. Подходът ми обаче към въпроса съгласно член 11 от Конвенцията е до известна степен различен, а именно установяване на нарушение на член 11 във връзка с член 13.

Съображенията ми за това са следните:

На първо място, за разлика от ситуацията по делото *Станков и Обединена македонска организация "Илинден"* (№ 29221/95 и 29225/95, ЕКПЧ 2001-IX) и *Обединена македонска организация "Илинден" и Иванов с/у България* (№ 44079/98, 20 октомври 2005), в настоящия случай двете мероприятия е трябвало да се състоят в София, тоест, извън Пиринския край. Двата въпросни митинга изглежда били изолирани събития.

Другата отличаваща настоящия случай черта е, че основният проблем е невъзможността да се получи подходящ съдебен контрол върху кметските забрани на митингите. Всички установени пороци на заповедите на кмета са могли да бъдат отстранени от компетентните да ги разгледат по същество съдилища. Тогава те са могли да изложат относими и достатъчни по смисъла на член 11 аргументи в подкрепа на забраните или да ги отменят ако установят, че такива не са съществували. Необходимостта от това произтича от задължението на държавата-ответник съгласно член 13 да осигури ефективно правно средство за защита на жалбоподателите със защитима претенция на основание член 11. Утвърден принцип е, че Договарящите държави преди всичко са длъжни да осигурят удовлетворяване във връзка с намесата в защитаваните от Конвенцията права.

При обжалването на втората забрана от първия жалбоподател, първата и втората съдебна инстанция посочили, че могат да се произнесат по жалба срещу кметска забрана едва след отхвърлянето ѝ от Изпълнителния комитет на Народния съвет – орган, който към процесния момент вече не съществувал. Това становище е било основано на остарели и, според вътрешните съдилища (*Вж.* абзац 21 от решението), неудачни законови разпоредби, а именно член 12 (4) и (6) от Закона за събранията, митингите и манифестациите от 1990. Вярно е, че Върховният касационен съд в крайна сметка се е разграничил от това виждане (*Вж.* абзац 23 от решението). Въпреки това обаче той е отхвърлил първата жалбата на първия жалбоподател поради липса на правен интерес. Причината за това е била, че

РЕШЕНИЕ ПО ДЕЛОТО ИВАНОВ И ДРУГИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ
ЧАСТИЧНО СЪВПАДАЩО И ЧАСТИЧНО НЕСЪВПАДАЩО МНЕНИЕ НА СЪДИЯ
БОТУШАРОВА, КЪМ КОЯТО СЕ ПРИСЪЕДИНЯВА СЪДИЯ ХАДЖИЕВ

23

съдебното производство е продължило години след датата на планираното мероприятие, докато, при дадените обстоятелства, понятието за ефективно правно средство за защита е предполагало възможност за получаване на произнасяне преди това.

Казано накратко, в резултат от липсата на ефективни правни средства за защита, жалбоподателите не са могли да получат отмяна на забраните, тъй като властите не са били задължени да изложат относими и достатъчни съображения за намесата в правото на жалбоподателите на мирни събрания.

Следователно въпросът съгласно член 11 възниква поради липсата на подходящи правни средства за защита, което представлява, както бе обяснено по-горе, нарушение на член 13. Поради това, считам, че двете разпоредби е следвало да бъдат разгледани заедно, което да доведе до установяване на нарушение на член 11 във връзка с член 13.